

7^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Η αρετή βρίσκεται στη μεσότητα.

Προσδιορισμός της έννοιας “μεσότητα”

Ἐν παντί δὴ συνεχεῖ καὶ διαιρετῶ ἔστι λαβεῖν τὸ μὲν πλεῖον τὸ δ' ἔλαττον τὸ δ' ἴσον, καὶ ταῦτα ἢ κατ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἢ πρὸς ἡμᾶς... Λέγω δὲ τοῦ μὲν πράγματος μέσον τὸ ἴσον ἀπέχον ἀφ' ἑκατέρου τῶν ἄκρων, ὅπερ ἐστὶν ἔν καὶ τὸ αὐτὸ πᾶσιν, πρὸς ἡμᾶς δὲ ὁ μήτε πλεονάζει μήτε ἐλλείπει. τοῦτο δ' οὐχ ἔν, οὐδὲ ταύτων πᾶσιν. Οἷον εἰ τὰ δέκα πολλὰ τὰ δὲ δύο ὀλίγα, τὰ ἕξ μέσα λαμβάνουσι κατὰ τὸ πρᾶγμα. ἴσῳ γὰρ ὑπερέχει τε καὶ ὑπερέχεται. τοῦτο δὲ μέσον ἐστὶ κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν. Τὸ δὲ πρὸς ἡμᾶς οὐχ οὕτω ληπτέον. οὐ γὰρ εἴ τῳ δέκα μναῖ φαγεῖν πολὺ δύο δὲ ὀλίγον, ὁ ἀλείπτῃς ἕξ μναῖς προστάξει. ἔστι γὰρ ἴσως καὶ τοῦτο πολὺ τῷ ληψομένῳ ἢ ὀλίγον. Μίλωνι μὲν γὰρ ὀλίγον, τῷ δὲ ἀρχομένῳ τῶν γυμνασίων πολὺ. Ὅμοίως ἐπὶ δρόμου καὶ πάλης. Οὕτω δὴ πᾶς ἐπιστήμων τὴν ὑπερβολὴν μὲν καὶ τὴν ἔλλειψιν φεύγει, τὸ δὲ μέσον ζητεῖ καὶ τοῦθ' αἰρεῖται, μέσον δὲ οὐ τὸ τοῦ πράγματος ἀλλὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς.

archaia-latinika.gr

Μετάφραση

Ἐν παντί δὴ συνεχεῖ καὶ διαιρετῶ
Σε καθετὶ βέβαια που εἶναι συνεχές και μπορεί να διαιρεθεῖ

ἔστι λαβεῖν τὸ μὲν πλεῖον τὸ δ' ἔλαττον
εἶναι δυνατόν να πάρουμε ἄλλοτε ἕνα κομμάτι μεγαλύτερο ἄλλοτε ἕνα κομμάτι μικρότερο

τὸ δ' ἴσον,
ἢ ἄλλοτε ἕνα κομμάτι ἴσο,

καὶ ταῦτα ἢ κατ' τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἢ πρὸς ἡμᾶς...
και αυτά ἢ σε σχέση με το ἴδιο το πρᾶγμα ἢ σε σχέση με εμάς...

Λέγω δὲ μέσον τοῦ μὲν πράγματος
Και λέω μέσον του πράγματος

τὸ ἀπέχον ἴσον ἀφ' ἑκατέρου τῶν ἄκρων,
αὐτό που απέχει εἰς αὐτὸ ἀπὸ καθέναν ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα,

ὅπερ ἐστὶν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πᾶσιν,
το ὁποῖο ἀκριβῶς εἶναι ἓνα καὶ τὸ ἴδιο γιὰ ὅλους,

πρὸς ἡμᾶς δὲ ὁ μήτε πλεονάζει μήτε ἐλλείπει.
ἐνὸς μὲσον σε σχέση με ἐμᾶς αὐτό που δὲν εἶναι πάρα πολὺ οὔτε πολὺ λίγον

τοῦτο δ' οὐχ ἐν οὐδὲ ταύτῳ πᾶσιν.
καὶ αὐτό δὲν εἶναι ἓνα οὔτε ἴδιο γιὰ ὅλους.

Ὅϊον εἰ τὰ δέκα πολλὰ τὰ δὲ δύο ὀλίγα,
Γιὰ παράδειγμα ἀν τὰ δέκα (εἶναι) πολλὰ καὶ τὰ δύο λίγα,

λαμβάνουσι τὰ ἕξι μέσα κατὰ τὸ πρᾶγμα.
παίρνουν τὰ ἕξι ὡς μέσον σε σχέση με τὸ πρᾶγμα.

ὑπερέχει τε γὰρ καὶ ὑπερέχεται ἴσῳ.
Γιὰτί καὶ ὑπερέχει καὶ ὑπερέχεται ἴσα.

τοῦτο δὲ ἐστὶ μέσον κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν.
καὶ αὐτό εἶναι τὸ μέσον σύμφωνα με τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀριθμητικῆς.

Τὸ δὲ (μέσον) πρὸς ἡμᾶς οὐχ ληπτέον οὕτω.
Τὸ μέσον ὁμῶς σε σχέση με ἐμᾶς δὲν πρέπει νὰ τὸ προσδιορίζουμε ἔτσι.

γὰρ εἴ τῷ δέκα μναῖ πολὺ φαγεῖν δύο δὲ ὀλίγον,
γιὰτί ἀν γιὰ κάποιον δέκα μνες εἶναι πολὺ νὰ τὶς φάει καὶ οἱ δύο λίγον,

ὁ ἀλείπτῃς οὐ προστάξει ἕξι μνας.
ὁ προπονητὴς δὲ θὰ ορίσει ἕξι μνες.

καὶ γὰρ τοῦτο ἴσως ἐστὶ πολὺ ἢ ὀλίγον τῷ ληψομένῳ.
γιὰτί καὶ αὐτὴ ἡ ποσότητα ἴσως εἶναι πολλή ἢ λίγη γιὰ αὐτὸν που θὰ τὴν πάρει.

Μίλωνι μὲν γὰρ ὀλίγον,
Γιὰτί καὶ γιὰ τὸν Μίλωνα (εἶναι) λίγη,

τῷ δὲ ἀρχομένῳ τῶν γυμνασίων πολὺ.
ἐνὸς γι' αὐτὸν που ἀρχίζει τὴ γυμναστικὴ πολλή.

Ὅμοίως ἐπὶ δρόμου καὶ πάλης.
Τὸ ἴδιο συμβαίνει στὸ τρέξιμον καὶ στὴν πάλη.

Οὕτω δὲ πᾶς ἐπιστήμων φεύγει μὲν τὴν ὑπερβολὴν καὶ τὴν ἔλλειψιν,
ἔτσι βέβαια κάθε εἰδικὸς ἀποφεύγει τὴν ὑπερβολὴν καὶ τὴν ἔλλειψιν,

ζητεῖ δὲ τὸ μέσον καὶ τοῦθ' αἰρεῖται,
ἐπιζητεῖ ὁμῶς τὸ μέσον καὶ αὐτό ἐπιλέγει,

μέσον δὲ οὐ τὸ τοῦ πράγματος ἀλλὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς.
καὶ τὸ μέσον ὄχι σε σχέση με τὸ πρᾶγμα ἀλλὰ σε σχέση με ἐμᾶς.